

Parlamentul
Republicii Moldova

A.B nr. 39

12 mai 2026

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și al art. 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de hotărâre privind constituirea Comisiei parlamentare de anchetă pentru elucidarea circumstanțelor incidentelor grave, deceselor, cazurilor de suicid, vătămarilor și altor situații de risc produse în cadrul Armatei Naționale și al instituțiilor subordonate Ministerului Apărării.

- Anexe: 1. Proiectul de lege – 5 *file*
2. Nota de fundamentare – 4 *file*

Deputat în Parlament

Digitally signed by Margarint Nicolae
Date: 2026.05.12 09:42:14 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Digitally signed by Usatii Renato
Date: 2026.05.12 09:09:59 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Digitally signed by Cuiumju Constantin
Date: 2026.05.12 09:50:45 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Digitally signed by Grițco Elena
Date: 2026.05.12 09:27:50 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Digitally signed by Berlinschii Alexandr
Date: 2026.05.12 10:12:05 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Digitally signed by Ivanov Serghei
Date: 2026.05.12 10:08:27 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

HOTĂRÂRE

privind constituirea Comisiei parlamentare de anchetă pentru elucidarea circumstanțelor incidentelor grave, deceselor, cazurilor de suicid, vătămarilor și altor situații de risc produse în cadrul Armatei Naționale și al instituțiilor subordonate Ministerului Apărării

În temeiul art. 66 lit. f) și art. 73 din Constituția Republicii Moldova, al art. 34–36 și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, având în vedere necesitatea exercitării controlului parlamentar asupra modului în care Ministerul Apărării și structurile subordonate au gestionat securitatea militarilor, integritatea fizică a persoanelor aflate în unități militare, disciplina militară, utilizarea armamentului din dotare și prevenirea incidentelor grave, inclusiv a celor soldate cu pierderi de vieți omenești,

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. Constituirea Comisiei

Se constituie Comisia parlamentară de anchetă pentru elucidarea circumstanțelor incidentelor grave, deceselor, cazurilor de suicid, vătămarilor și altor situații de risc produse în cadrul Armatei Naționale și al instituțiilor subordonate Ministerului Apărării, denumită în continuare Comisia, în următoarea componență:

Președintele Comisiei: _____

Vicepreședintele Comisiei: _____

Secretarul Comisiei: _____

Membrii Comisiei:

Art. 2. Scopul Comisiei

(1) Comisia are drept scop elucidarea situației reale din cadrul Armatei Naționale în ceea ce privește siguranța militarilor și a altor persoane aflate pe teritoriul unităților militare, cauzele incidentelor grave produse în ultimii ani, modul de reacție al conducerii Ministerului Apărării și al comandanților militari, precum și identificarea persoanelor și factorilor instituționali responsabili pentru lipsa unor măsuri eficiente de prevenire.

(2) Comisia nu substituie organele de urmărire penală sau instanțele de judecată, dar exercită controlul parlamentar asupra activității Guvernului, Ministerului Apărării și structurilor subordonate, inclusiv asupra deciziilor administrative, manageriale și disciplinare care au permis repetarea unor situații tragice.

Art. 3. Obiectul anchetei parlamentare

Comisia va examina, în special:

a) circumstanțele incidentului produs în luna mai 2026 pe teritoriul unei unități militare din municipiul Cahul, în urma căruia un minor de 16 ani a decedat, iar un militar în termen a fost rănit cu arma din dotare;

b) modul în care minorul a ajuns pe teritoriul unității militare, cine a permis accesul acestuia, în ce condiții s-a aflat în zona incidentului și dacă au fost respectate regulile privind accesul persoanelor civile în unitățile militare;

c) modul de păstrare, eliberare, purtare, manipulare și control al armamentului din dotare în unitatea militară respectivă și în alte unități ale Armatei Naționale;

d) comunicarea publică inițială a autorităților privind incidentul de la Cahul, inclusiv diferențele dintre primele informații comunicate public și constatările ulterioare relatate în presă privind posibila pătrundere a minorului de către glonțul care a rănit militarul;

e) toate cazurile de deces, suicid, tentativă de suicid, vătămare gravă, rănire cu armă de foc, altercații între militari, violență, umilire, tratamente degradante sau relații neregulate înregistrate în Armata Națională și în structurile subordonate Ministerului Apărării în perioada 2021–2026;

f) măsurile dispuse de Ministerul Apărării după fiecare incident grav și rezultatele anchetelor de serviciu efectuate;

g) existența sau inexistența sancțiunilor disciplinare, administrative sau manageriale aplicate persoanelor responsabile după producerea incidentelor;

h) modul în care Ministerul Apărării a implementat recomandările Avocatului Poporului, ale instituțiilor de control și ale altor autorități privind siguranța

militarilor, prevenirea violenței, raportarea abuzurilor și protecția vieții în unitățile militare;

i) cauzele sistemice care au permis repetarea incidentelor grave: deficiențe de comandă, lipsa controlului, instruire insuficientă, selecție defectuoasă a personalului, probleme psihologice neidentificate, lipsa mecanismelor de raportare, tolerarea relațiilor neregulamentare sau ascunderea incidentelor;

j) responsabilitatea politică și administrativă a conducerii Ministerului Apărării, a Marelui Stat Major și a comandanților unităților militare în care au avut loc incidente grave.

Art. 4. Obiectivele Comisiei

Comisia are următoarele obiective principale:

a) stabilirea unui tablou complet al incidentelor grave produse în Armata Națională în perioada 2021–2026;

b) clarificarea cauzelor care au dus la moartea sau rănirea militarilor și a persoanelor civile aflate pe teritoriul unităților militare;

c) verificarea modului în care conducerea Ministerului Apărării a reacționat la fiecare caz grav, inclusiv dacă au fost efectuate anchete reale, obiective și transparente;

d) verificarea dacă Ministerul Apărării a ascuns, minimalizat sau comunicat incomplet informații de interes public privind incidentele produse în armată;

e) identificarea deficiențelor de sistem în domeniul disciplinei militare, securității armamentului, supravegherii militarilor, pregătirii psihologice și protecției integrității fizice a militarilor;

f) evaluarea eficienței mecanismelor interne de prevenire a suicidului, violenței, umilirii, hărțuirii și relațiilor neregulamentare în unitățile militare;

g) stabilirea responsabilității politice, administrative și disciplinare a persoanelor cu funcții de conducere care nu au prevenit repetarea cazurilor tragice;

h) formularea de recomandări privind reforma sistemului de disciplină militară, control intern, acces în unități militare, evidență și manipulare a armamentului, asistență psihologică și raportare a incidentelor;

i) elaborarea propunerilor legislative și administrative necesare pentru protecția vieții, sănătății și demnității militarilor și persoanelor aflate în contact cu structurile militare.

Art. 5. Împuternicirile Comisiei

În vederea realizării obiectivelor stabilite, Comisia este împuternicită să solicite și să obțină, în condițiile legii:

a) toate actele, documentele, rapoartele, ordinele, notele informative, anchetele de serviciu, concluziile interne și materialele relevante ale Ministerului Apărării și ale structurilor subordonate;

b) informații privind toate cazurile de deces, suicid, tentativă de suicid, vătămare, rănire cu armă de foc, altercații, abuzuri, hărțuire, violență sau alte incidente grave înregistrate în Armata Națională în perioada 2021–2026;

c) registrele privind eliberarea, păstrarea, predarea, evidența și utilizarea armamentului din dotare în unitățile militare unde au avut loc incidente;

d) rapoartele privind accesul persoanelor civile în unitățile militare, inclusiv regulamentele interne și persoanele responsabile de controlul accesului;

e) informații de la Ministerul Apărării, Marele Stat Major al Armatei Naționale, Procuratura Generală, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Inspectoratul General al Poliției, Inspectoratul General al Poliției Militare, Avocatul Poporului, Ministerul Sănătății, Centrul de Medicină Legală și alte instituții competente;

f) informații privind măsurile disciplinare, administrative și manageriale dispuse după fiecare incident grav;

g) prezența la ședințele Comisiei a ministrului apărării, secretarilor de stat, șefului Marelui Stat Major, comandanților unităților militare, persoanelor responsabile de securitatea armamentului, psihologilor militari, medicilor militari, reprezentanților organelor de drept și altor persoane relevante;

h) explicații de la militari, foști militari, părinți, rude ale victimelor, martori, reprezentanți ai societății civile, experți în domeniul securității, psihologiei militare și drepturilor omului;

i) organizarea de audieri publice sau închise, după caz, în funcție de caracterul informațiilor examinate;

j) efectuarea de vizite de documentare în unități militare, cu respectarea regimului juridic aplicabil informațiilor cu acces limitat;

k) solicitarea de expertize, opinii specializate și rapoarte independente privind siguranța armamentului, disciplina militară, prevenirea suicidului și protecția drepturilor militarilor.

Art. 6. Obligația de cooperare

(1) Autoritățile publice, instituțiile publice, persoanele cu funcții de răspundere, militarii și alte persoane vizate de activitatea Comisiei sunt obligate să coopereze cu aceasta în limitele legii și să prezinte informațiile și documentele solicitate.

(2) Refuzul nejustificat de a prezenta informațiile solicitate, prezentarea informațiilor incomplete sau inducerea în eroare a Comisiei urmează a fi consemnate în raportul Comisiei și, după caz, transmise organelor competente.

Art. 7. Termenul de activitate

(1) Comisia va prezenta Parlamentului un raport intermediar în termen de 30 de zile de la data constituirii.

(2) Raportul final va fi prezentat Parlamentului în termen de 90 de zile de la data constituirii Comisiei.

(3) În caz de necesitate, termenul de activitate al Comisiei poate fi prelungit în condițiile Regulamentului Parlamentului.

Art. 8. Raportul Comisiei

Raportul final al Comisiei va conține:

- a) descrierea circumstanțelor constatate în cazurile examinate;
- b) analiza cauzelor instituționale și manageriale care au permis producerea și repetarea incidentelor grave;
- c) constatări privind acțiunile sau inacțiunile Ministerului Apărării, ale conducerii militare și ale comandanților de unități;
- d) concluzii privind responsabilitatea politică, administrativă și disciplinară a factorilor de decizie;
- e) recomandări privind măsurile de reformă instituțională;
- f) propuneri legislative privind prevenirea incidentelor grave în Armata Națională;
- g) după caz, propuneri de sesizare a organelor competente pentru examinarea faptelor care pot întruni elementele unor abateri disciplinare, contravenții sau infracțiuni.

Art. 9. Secretariatul Comisiei

Asistența organizatorică, tehnică și documentară a Comisiei va fi asigurată de Secretariatul Parlamentului.

Art. 10. Intrarea în vigoare

Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul de hotărâre privind constituirea Comisiei parlamentare de anchetă pentru elucidarea circumstanțelor incidentelor grave, deceselor, cazurilor de suicid, vătămărilor și altor situații de risc produse în cadrul Armatei Naționale și al instituțiilor subordonate Ministerului Apărării

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de hotărâre privind constituirea Comisiei parlamentare de anchetă pentru elucidarea circumstanțelor incidentelor grave, deceselor, cazurilor de suicid, vătămărilor și altor situații de risc produse în cadrul Armatei Naționale și al instituțiilor subordonate Ministerului Apărării este elaborat și înregistrat de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, membri ai fracțiunii „Partidul Nostru”.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Temeiul legal îl constituie art. 73 din Constituție, care consacră dreptul la inițiativă legislativă al deputaților, al art. 34–36 și art. 47 din Regulamentul Parlamentului precum și prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Parlamentul are obligația constituțională de a exercita control parlamentar asupra activității Guvernului și a instituțiilor subordonate acestuia, inclusiv asupra domeniilor care țin de apărare, securitate, utilizarea armamentului, disciplina militară și protecția vieții persoanelor aflate în unități militare.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În ultimii ani, în cadrul Armatei Naționale au fost semnalate mai multe incidente grave, inclusiv decese, cazuri de suicid, răniri cu arma din dotare, altercații între militari, posibile relații neregulate, precum și alte situații care ridică semne serioase de întrebare cu privire la siguranța militarilor, calitatea managementului militar și capacitatea Ministerului Apărării de a preveni repetarea unor asemenea tragedii.

Cazul produs în luna mai 2026 într-o unitate militară din municipiul Cahul a readus în atenția publică gravitatea situației. Potrivit informațiilor relatate în presă, un minor de 16 ani a decedat, iar un militar în termen a fost rănit în urma unui incident cu arma de foc. Inițial, în spațiul public s-a comunicat că minorul ar fi decedat după ce a intrat în stare de șoc, cauza preliminară fiind un stop cardiac. Ulterior, potrivit informațiilor comunicate public, medicul legist ar fi constatat că minorul a fost pătruns de glonte care a rănit militarul.

Această diferență între prima versiune comunicată public și informațiile apărute ulterior ridică o problemă de transparență instituțională și de încredere publică. Nu este suficient ca Ministerul Apărării să anunțe o anchetă de serviciu după fiecare tragedie. Este necesar ca Parlamentul să verifice dacă aceste anchete sunt reale, dacă ajung la concluzii obiective, dacă sunt sancționate persoanele responsabile și dacă sunt adoptate măsuri concrete pentru ca asemenea cazuri să nu se repete.

Mai grav, cazul de la Cahul nu privește doar militari. În această situație a decedat un minor, adică o persoană civilă, care nu avea statut de militar, nu depusese jurământ militar și nu trebuia să fie expusă niciunui risc generat de manipularea armamentului într-o unitate militară. Aceasta obligă

statul să clarifice nu doar circumstanțele împușcăturii, ci și regimul de acces în unitățile militare, controlul asupra armamentului și responsabilitatea comandanților.

În perioada 2021–2026, au existat mai multe cazuri grave în Armata Națională, inclusiv decese ale militarilor, cazuri de suicid, răniri și altercații. Aceste cazuri nu pot fi tratate separat, ca simple accidente izolate. Repetarea lor indică posibile deficiențe sistemice: lipsă de control, disciplină precară, instruire insuficientă, selecție defectuoasă a cadrelor, gestionare slabă a riscurilor psihologice, comunicare publică incompletă și lipsă de răspundere la nivel de conducere.

Totodată, rapoartele și constatările Avocatului Poporului au semnalat anterior probleme privind siguranța militarilor, relațiile neregulate, altercațiile, abuzurile și insuficiența mecanismelor de raportare și prevenire. Dacă asemenea recomandări au existat, dar nu au fost implementate, Parlamentul trebuie să stabilească cine a ignorat aceste semnale și de ce nu au fost adoptate măsuri eficiente.

În aceste condiții, constituirea unei comisii parlamentare de anchetă nu este doar oportună, ci necesară. Ancheta parlamentară trebuie să stabilească dacă tragediile din armată sunt rezultatul unor încălcări individuale sau al unui model de management defectuos, tolerat ani la rând de conducerea Ministerului Apărării și de factorii de decizie responsabili.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul urmărește constituirea unei comisii parlamentare de anchetă care să verifice situația reală din Armata Națională și să stabilească cauzele incidentelor grave produse în ultimii ani.

Comisia va examina cazurile de deces, suicid, tentativă de suicid, rănire, vătămare, altercații și alte incidente grave înregistrate în perioada 2021–2026. De asemenea, Comisia va analiza modul în care Ministerul Apărării a investigat aceste cazuri, dacă au fost aplicate sancțiuni, dacă au fost implementate recomandările instituțiilor competente și dacă au fost adoptate măsuri reale de prevenire.

O atenție specială va fi acordată cazului de la Cahul, inclusiv aspectelor privind accesul minorului în unitatea militară, manipularea armei, responsabilitatea persoanelor care au permis producerea incidentului și modul în care autoritățile au comunicat public circumstanțele tragediei.

Prin constituirea Comisiei, Parlamentul va putea obține o imagine completă asupra situației din Armata Națională și va putea formula recomandări privind:

disciplina militară; controlul asupra armamentului; accesul persoanelor civile în unități militare; prevenirea suicidului și a violenței; asistența psihologică a militarilor; protecția drepturilor militarilor; răspunderea comandanților și a factorilor de decizie; transparența comunicării publice după incidente grave.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

O opțiune alternativă ar fi fost ca investigarea incidentelor grave produse în Armata Națională să fie lăsată exclusiv în competența Ministerului Apărării, a organelor de urmărire penală și a altor instituții abilitate. Această opțiune nu este însă suficientă, deoarece asemenea verificări vizează în principal aspecte penale, disciplinare sau administrative punctuale și nu oferă Parlamentului o imagine completă asupra cauzelor sistemice, responsabilității politice și măsurilor de prevenire necesare.

O altă opțiune ar fi fost solicitarea unor simple audieri parlamentare ale conducerii Ministerului Apărării. Nici această soluție nu este suficientă, deoarece audierile izolate nu permit colectarea sistematică a documentelor, compararea tuturor cazurilor grave, audierea tuturor persoanelor relevante și formularea unor concluzii consolidate.

Din aceste motive, constituirea unei comisii parlamentare de anchetă reprezintă soluția adecvată, proporțională și necesară pentru exercitarea controlului parlamentar asupra situației din Armata Națională, stabilirea cauzelor incidentelor grave și formularea recomandărilor legislative și administrative corespunzătoare.

4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Proiectul va avea impact direct asupra Ministerului Apărării, Marelui Stat Major al Armatei Naționale și unităților militare vizate. Aceste instituții vor trebui să prezinte Parlamentului informații, documente, rapoarte și explicații privind incidentele produse, anchetele desfășurate și măsurile dispuse. Pe termen mediu, ancheta parlamentară poate contribui la consolidarea disciplinei militare, la responsabilizarea conducerii militare și la instituirea unor mecanisme mai eficiente de prevenire a incidentelor grave.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Proiectul nu presupune cheltuieli bugetare suplimentare semnificative. Activitatea Comisiei va fi asigurată în limitele resurselor Parlamentului.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
<i>Nu este aplicabil</i>
4.4. Impactul social
Impactul social este major. Cetățenii trebuie să știe că viața militarilor și a persoanelor aflate în unități militare este protejată, iar tragediile nu sunt ascunse, minimalizate sau tratate formal. Constituirea Comisiei poate contribui la restabilirea încrederii publice, la protejarea familiilor militarilor și la transmiterea unui mesaj clar că Armata Națională nu poate funcționa în afara controlului democratic și parlamentar.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
<i>Nu este aplicabil</i>
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
<i>Nu este aplicabil</i>
4.5. Impactul asupra mediului
<i>Nu este aplicabil</i>
4.6. Alte impacturi și informații relevante
<i>Nu este aplicabil</i>
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
<i>Nu este aplicabil.</i>
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
<i>Nu este aplicabil</i>
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
La această etapă, proiectul nu necesită consultări publice prealabile extinse, fiind vorba despre constituirea unei comisii parlamentare de anchetă. Totuși, în procesul de activitate, Comisia va putea organiza audieri publice, consulta familiile victimelor, experți independenți, reprezentanți ai societății civile, instituții de protecție a drepturilor omului și specialiști în domeniul securității militare.
7. Concluziile expertizelor
La această etapă, proiectul nu necesită expertizare separată. În funcție de concluziile Comisiei, pot fi propuse ulterior modificări legislative și administrative.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul nu modifică legislația în vigoare. Prin prezenta hotărâre se instituie un mecanism temporar de control parlamentar, în limitele competențelor Parlamentului.

În baza raportului final al Comisiei, Parlamentul va putea examina necesitatea modificării legislației privind apărarea națională, statutul militarilor, disciplina militară, controlul armamentului, protecția militarilor și accesul persoanelor civile în unități militare.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea proiectului este necesară constituirea Comisiei, desemnarea membrilor acesteia, asigurarea asistenței din partea Secretariatului Parlamentului și transmiterea solicitărilor către instituțiile vizate.

Comisia va prezenta Parlamentului un raport intermediar în termen de 30 de zile și un raport final în termen de 90 de zile de la constituire.

Deputat în Parlament